

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
คำอุทิศ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
1.4 ขอบเขตของเบื้องต้น	7
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	8
1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	8
บทที่ 2 แนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 แนวความคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย	10
2.2 แนวความคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับจิตวิทยาสังคม	35
2.3 แนวความคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายสาธารณะ	47
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	61
2.5 กรอบแนวความคิดในการวิจัย	73
2.6 สมมติฐานในการวิจัย	76
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	83
3.1 หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์	83
3.2 ประชากร	83
3.3 กลุ่มตัวอย่าง	83
3.4 พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย	87
3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	89
3.6 การวัดตัวแปร	92
3.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล	98
3.8 การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล	99

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล	101
4.1 ลักษณะทั่วไปของคุณลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทั่วไปของปัจจัยด้านจิตวิทยาสังคม ลักษณะทั่วไปของปัจจัยด้านมาตรการบังคับใช้กฎหมาย และการเลือกมาตรการ บังคับใช้กฎหมายหมวดนิรภัยที่เหมาะสม	101
4.2 ระดับความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวดนิรภัย	119
4.3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อมาตรการบังคับใช้ กฎหมายหมวดนิรภัย	124
4.4 การเสนอแบบจำลองการบังคับใช้กฎหมายหมวดนิรภัยที่เหมาะสมในอนาคต	245
4.5 อภิปรายผลการวิจัย	247
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	273
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	273
5.2 ระเบียบวิธีวิจัย	274
5.3 สรุปผลการวิจัย	274
5.4 ข้อเสนอแนะ	280
บรรณานุกรม	283
ภาคผนวก	295
ภาคผนวก ก. ตารางผลการศึกษา	296
ภาคผนวก ข. แบบสัมภาษณ์	320
ภาคผนวก ค. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	337
ประวัติผู้เขียน	339

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	85
ตารางที่ 2	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ การเป็นเจ้าของพาหนะ ชนิดของพาหนะ ที่ใช้ในปัจจุบัน และประสบการณ์อุบัติเหตุจราจร	103
ตารางที่ 3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางสังคม การเรียนรู้จากครอบครัว การเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อน การเรียนรู้จากหน่วยงานของรัฐ และการเรียนรู้จากสื่อมวลชน	107
ตารางที่ 4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจกฎหมาย หมวกนิรภัย ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหากฎหมายหมวกนิรภัย ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามกฎหมายหมวกนิรภัย ความรู้ความเข้าใจในวิธีการบังคับใช้กฎหมาย	109
ตารางที่ 5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้กฎหมายหมวกนิรภัย การรับรู้จากการรณรงค์ สื่อโฆษณา ประชาสัมพันธ์ การรับรู้จากประสบการณ์อุบัติเหตุจราจร การรับรู้จากการดำเนินคดีของตำรวจ	111
ตารางที่ 6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีดำเนินการจับกุมของตำรวจ การจับกุมแบบเข้มงวดไม่เรียกร้องผลประโยชน์ การจับกุมแบบเข้มงวดเรียกร้องผลประโยชน์ การจับกุมไม่สม่ำเสมอไม่เรียกร้องผลประโยชน์ การจับกุมไม่สม่ำเสมอเรียกร้องผลประโยชน์ และการปล่อยปละละเลยไม่จับกุม	113
ตารางที่ 7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย มาตรการปัจจุบัน และมาตรการอนาคต	116
ตารางที่ 8	การเลือกมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัยตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง	118
ตารางที่ 9	ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะอาชีพ	121
ตารางที่ 10	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	125
ตารางที่ 11	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	129
ตารางที่ 12	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	133

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	137
ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	141
ตารางที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	145
ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นเจ้าของพาหนะกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	149
ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างพาหนะที่ใช้ในชีวิตประจำวัน กับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	153
ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์อุบัติเหตุจราจรกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	157
ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางสังคมกับระดับความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	161
ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้จากครอบครัวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	165
ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อนกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	169
ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้จากสถานศึกษากับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	173
ตารางที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้จากหน่วยงานของรัฐกับระดับความคิดเห็นต่อมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	177
ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้จากสื่อมวลชนกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	181
ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจกฎหมายหมวกนิรภัยกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	185
ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหากฎหมายหมวกนิรภัยกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	189

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 27	ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจในวิธีการปฏิบัติตามกฎหมาย หมวกนิรภัยกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	193
ตารางที่ 28	ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจในวิธีการบังคับใช้กฎหมาย หมวกนิรภัย กับระดับความคิดเห็นต่อมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	198
ตารางที่ 29	ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้กฎหมายหมวกนิรภัยกับ ระดับความคิดเห็นต่อมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	202
ตารางที่ 30	ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้จากการรณรงค์ โฆษณา ประชาสัมพันธ์ กับ ระดับความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อมาตรการบังคับใช้ กฎหมายหมวกนิรภัย	206
ตารางที่ 31	ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้จากประสบการณ์ อุบัติเหตุ กับ ระดับความคิดเห็นต่อมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	210
ตารางที่ 32	ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้จากการจับกุมดำเนินคดี ของตำรวจ กับระดับความคิดเห็นต่อมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	214
ตารางที่ 33	ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีดำเนินการจับกุมของ ตำรวจกับระดับความคิดเห็นต่อมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	218
ตารางที่ 34	ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจับกุมแบบเข้มงวดไม่เรียกร้อง ผลประโยชน์ กับระดับความคิดเห็นต่อมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	222
ตารางที่ 35	ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจับกุมแบบเข้มงวดเรียกร้อง ผลประโยชน์ กับระดับความคิดเห็นต่อมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	226
ตารางที่ 36	ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจับกุมไม่สม่ำเสมอไม่เรียกร้อง ผลประโยชน์กับระดับความคิดเห็นต่อมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	230
ตารางที่ 37	ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจับกุมไม่สม่ำเสมอเรียกร้อง ผลประโยชน์กับระดับความคิดเห็นต่อมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	234
ตารางที่ 38	ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการปล่อยปะละเลยไม่จับกุมกับ ระดับความคิดเห็นต่อมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	238
ตารางที่ 39	ค่าความสัมพันธ์ (ไค-สแควร์) ระหว่างปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลกับระดับ ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	241
ตารางที่ 40	ค่าความสัมพันธ์ (ไค-สแควร์) ระหว่างปัจจัยด้านจิตวิทยาสังคม กับระดับ ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย	242

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 41 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยด้านจิตวิทยา คือ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางสังคม การรับรู้กฎหมายหมวกนิรภัย ความรู้ความเข้าใจกฎหมายหมวกนิรภัย และวิธีดำเนินการจับกุมของตำรวจ	297
ตารางที่ 42 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย มาตรการปัจจุบัน และมาตรการอนาคต	304
ตารางที่ 43 ระดับความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อปัจจัยด้านจิตวิทยาสังคม ประกอบด้วย ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางสังคม ความรู้ความเข้าใจกฎหมายหมวกนิรภัย การรับรู้กฎหมายหมวกนิรภัย วิธีดำเนินการจับกุมของตำรวจ	307
ตารางที่ 44 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัย มาตรการปัจจุบัน และมาตรการอนาคต	315

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 หน่วยการกระทำเสรี	31
2 ทิศนะเชิงหน้าที่นิยมของระบบสังคม	33
3 แผนภูมิ (Flow charts) ทัวไปเกี่ยวกับปฏิบัติหน้าที่ในสายงานจราจร	57
4 แบบจำลองแนวความคิดการบังคับใช้กฎหมายหมวดวินัยที่บังคับใช้ในปัจจุบันในเขตเทศบาลนครขอนแก่น	60
5 กรอบแนวความคิดในการวิจัย	75
6 เขตเทศบาลนครขอนแก่นแสดงการแบ่งกลุ่มพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล	88
7 แบบจำลองแนวความคิดการบังคับใช้กฎหมายหมวดวินัยที่เหมาะสมในเขตเทศบาลนครขอนแก่น	246
8 เปรียบเทียบมาตรการที่ใช้ในการศึกษาวิจัย และมาตรการที่ได้จากการศึกษาวิจัย	254
9 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล และปัจจัยด้านจิตวิทยาสังคม กับมาตรการบังคับใช้กฎหมายหมวดวินัยที่เหมาะสม	266